

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten**
- **Definitieve goedkeuring na adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Met dit ontwerp van besluit wordt een verplichting ingevoerd voor eigenaars, erfpachters of opstalhouders van gebouwen op afnamepunten met een elektriciteitsafname van meer dan 1 GWh en gebouwen van publieke organisaties op afnamepunten met een elektriciteitsafname van meer dan 250 MWh om op een minimaal deel van hun daken zonnepanelen te installeren.

Er wordt ook in de mogelijkheid voorzien om de verplichting in te vullen door te investeren in nieuwe windturbines, repowering van windturbines of een nieuwe bio-WKK, of door participatie in andere nieuwe hernieuwbare energieprojecten die gerealiseerd worden bovenop deze PV-verplichting of andere verplichtingen uit het Energiebesluit (vb. het minimum aandeel hernieuwbare energie voor nieuwbouw).

Het ontwerp van besluit wordt na advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State gewijzigd. Er worden ook wijzigingen voorgesteld ter verduidelijking en harmonisatie van de reeds eerder goedgekeurde regeling.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De voorgestelde PV-verplichting maakte deel uit van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie dat eerder een eerste keer principieel door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 8 juli (als onderdeel van VR 2022 0807 DOC.0800/1BIS) en vervolgens een tweede keer op 21 oktober 2022 (als onderdeel van VR 2022 2110 DOC.1125/2TER).

De regeling werd dan ook in het kader van het voormelde besluit reeds voor advies voorgelegd aan de VREG, de VTC, de Minaraad en de SERV, zodat hun advies hierover niet opnieuw moest worden

ingewonnen. Voorts werd er in dat kader ook reeds een akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken bekomen.

De Raad van State meende echter in het kader van haar voorgelegde adviesvraag dat aangaande de bepaling uit het voormelde ontwerpbesluit dat betrekking had op de "PV-verplichting" de adviesvraag onontvankelijk was omdat zij uitvoering gaf aan een voorstel van decreet (Voorstel van decreet van Andries GRYFFROY, Robrecht BOTHUYNE, Willem-Frederik SCHILTZ, Freya PERDAENS, Tinne ROMBOUTS en Wilfried VANDAELE tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten betreft, Parl. St. Vlaams Parlement (2021-2022), st. 1352, nr. 1) dat op moment van de adviesverstrekking nog niet definitief was. Dat impliceerde dat het artikel moest worden ondergebracht in een afzonderlijk ontwerp waarvoor pas op ontvankelijke wijze een adviesaanvraag kon worden ingediend van zodra het voormelde voorstel van decreet door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement werd aangenomen. Als gevolg van dit advies werden de voormelde bepalingen bij de definitieve goedkeuring van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering op 2 december 2022 uit het besluit geschrapt.

Het voormelde voorstel van decreet werd op 23 november 2022 effectief door het Vlaams Parlement aangenomen en trad op 19 december 2022 in werking. Het dossier werd dan ook, nadat de rechtsgrond door de decreetgever werd aangenomen, op 27 december 2022 opnieuw aan de Raad van State voorgelegd voor advies middels een afzonderlijk besluit.

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2022/459 werd op 2 december 2022 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 5 december 2022 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 16 december 2022 verkregen.

C. PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 8 juli 2022 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de SERV, de Minaraad, de VREG en de VTC in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

De volgende adviezen werden vervolgens ingewonnen:

- De VREG gaf op 26 juli 2022 haar advies.
- De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf bij brief van 29 augustus 2022 aan niet in te gaan op de adviesvraag.
- De VTC gaf op 15 september haar advies nr. 2022/067.
- De Minaraad gaf haar advies op 22 september 2022.

Vermits de rechtsgrond voor de "PV-verplichting" op moment van adviesvraag bij de Raad van State voor dit besluit echter nog niet rond was (zie *supra* onder B.) werd het dossier via een afzonderlijk besluit opnieuw aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Op 23 december 2022 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de

---

¹ VR 2022 0807 DOC.0800

energie, om over het ontwerpbesluit advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State binnen een termijn van dertig dagen.²

2. BESPREKING VAN HET ADVIES NR. 72.845/3 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

Op 23 december 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten. De Raad verleende haar advies nr. 72.845/3 op 25 januari 2023.

De Raad van State maakte in haar advies de volgende opmerkingen:

- De Raad van State meent, aangaande de verplichting tot het installeren van zonnepanelen in functie van de horizontale dakoppervlakte of om met andere hernieuwbare energietechnologieën een equivalente bijdrage te leveren³, dat het ontwerpbesluit een verschillende behandeling tussen eigenaars, erfpachters of opstalhouders van gebouwen vooropstelt naargelang ze al dan niet over een minimale horizontale dakoppervlakte beschikken, en dat dit verschil moet worden verantwoord in licht van het gelijkheidsbeginsel. De Raad meent dat twee voorts identieke ondernemingen met een verbruik van meer dan 1 GWh per kalenderjaar wel of niet moeten investeren in zonnepanelen – of alternatieve hernieuwbare energietechnologieën – louter afhankelijk van het feit dat de ene onderneming bedrijfsgebouwen met platte daken heeft, en de andere onderneming een boogdak.

Die verantwoording kan volgens de Raad niet worden geboden door het gegeven dat in artikel 7.7.3, § 1, eerste lid, van het Energiedecreet wordt verwezen naar “een deel of het geheel van de dakoppervlakte” waarop zonnepanelen moeten worden geïnstalleerd, aangezien in het vijfde lid van die paragraaf gewag wordt gemaakt van de “andere vormen van hernieuwbare energie of participatie in een hernieuwbare-energieproject” waarmee kan worden voldaan aan die verplichting die rust op energie-intensieve gebouwen, ongeacht die dakoppervlakte.

Een beperkt of ongeschikt dakoppervlak kan volgens de Raad ook geen reden zijn om eigenaars, erfpachters of opstalhouders van energie-intensieve gebouwen te ontslaan van de verplichting om die alternatieve hernieuwbare energietechnologieën aan te wenden, in het licht van de door de decreetgever aangegeven doelstelling van “het verhogen van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de energievoorziening”. De Raad stelt dat de verschillende behandeling gevolgen voor de eerlijke mededinging tussen bedrijven met energie-intensieve gebouwen met zich meebrengt, en bovendien kan leiden tot ontwijkingsgedrag bij nieuwe projecten. De conclusie van de Raad is dat de ontworpen regeling, op zijn minst wat betreft het toepassingsgebied ervan, moet worden herzien in het licht van het voormelde.

De Raad verwacht duidelijk in haar advies de term “horizontale dakoppervlakte” met een plat dak⁴, en dat dus enkel platte daken onder het toepassingsgebied vallen. Niets is verder van de waarheid. Een horizontale dakoppervlakte is immers geen plat dak, maar is een technische term over hoe een dakoppervlakte wordt berekend. De horizontale dakoppervlakte is immers de oppervlakte van de verticale projectie van de buitenafmetingen van de overdekte constructie op een horizontaal vlak. Op die wijze kan men de oppervlakte van zowel een

---

² VR 2022 2312 DOC.1597/2BIS.

³ Ingevolge ontworpen artikelen 6.7.3 en 6.7.4 van het Energiebesluit, en artikelen 6.7.7 en 6.7.8 van het Energiebesluit voor publieke organisaties.

⁴ Zie bijvoorbeeld de voetnoot 7 uit het advies.

boogdak, een zadeldak of een plat dak of een ander type dak op uniforme wijze berekenen door de grondbasis als maatstaf voor de oppervlakte te nemen. Die term is dan ook in de bouwkunde een standaardberekeningswijze en alom gekende term. De stelling dat de verplichting enkel zou gelden voor platte daken moet dan ook worden tegengesproken. Ook voor daken die niet plat zijn geldt de PV-verplichting, en kan een horizontale dakoppervlakte worden berekend waarmee rekening zal worden gehouden bij de verplichting.

In het ontwerpbesluit voorzag de Vlaamse Regering op dat algemene toepassingsgebied voorts in twee specifieke uitzonderingsgevallen. Enerzijds het geval waar de aanwezige transparante scheidingsconstructies (zoals glas) meer dan 25% uitmaken van de horizontale dakoppervlakte, en anderzijds de boogloodsen. Deze type daken zijn naar oordeel van de Vlaamse Regering niet geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Deze conclusie blijft ongewijzigd. Het advies van de Raad wordt echter gevolgd, voor wat betreft de conclusie dat het beperkt of ongeschikt zijn van een dakoppervlak geen reden is om de eigenaars, erfpachters of opstalhouders van energie-intensieve gebouwen te ontslaan van de verplichting om in dat geval de in het ontwerpbesluit voorziene alternatieve hernieuwbare energietechnologieën aan te wenden. Zelfs als wordt gesteld dat het weinig zin heeft om op boogloodsen en of op de transparante scheidingsconstructies in een dak zonnepanelen te plaatsen, dan bestaat nog de mogelijkheid voor eigenaars, erfpachters of opstalhouders van de gebouwen om via de alternatieve hernieuwbare energietechnologieën (die niet “onondergeschikt” zijn) aan de verplichting te voldoen.

Gelet op het advies van de Raad, zullen de geïntegreerde uitzonderingsbepalingen (voorgesteld artikel 6.7.1, tweede lid van het Energiebesluit voor boogloodsen en artikel 6.7.1, vierde lid van het Energiebesluit voor transparante scheidingsconstructies) uit het ontwerpbesluit worden gelicht. Hiermee zal ook de voorgestelde definitie van boogloods uit artikel 1 van het ontwerpbesluit niet meer worden opgenomen.

- Daarnaast stelt de Raad van State voor in artikel 1 van het ontwerpbesluit, dat strekt tot het invoeren van twee nieuwe definities (ontworpen punten 10°/0 en 47°/3/1 in artikel 1.1.1, § 2 van het Energiebesluit), het punt 10°/0 te vernummeren. Dit aangezien bij artikel 5, 4°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 reeds een punt 10°/0 ingevoegd wordt met een definitie van de term “bosbiomassa”.

Deze opmerking is zonder voorwerp, aangezien het voorgestelde punt 10°/0 (dat een definitie voor “boogloods” zou invoegen) niet langer in het ontwerpbesluit wordt opgenomen gelet op de voorgaande opmerking van de Raad.

- De Raad van State maakt ook een opmerking over ontworpen artikel 7.4.1, § 1, zesde lid, derde zin van het Energiebesluit. Dit is de toevoeging van een bepaling binnen de call groene warmte: “De Vlaamse Regering kan het voorgelegde subsidievoorstel goedkeuren of afkeuren op basis van de visie en doelstellingen van het energiebeleid dat de Vlaamse Regering voert.”. Volgens de Raad wordt met deze bepaling een ruime beoordelingsvrijheid toegekend aan de Vlaamse Regering, die kan leiden tot rechtsonzekerheid in wat voor het overige een subsidiestelsel is dat gebaseerd is op objectieve parameters. De Raad vindt het raadzaam om meer concrete criteria uit te werken waardoor de Vlaamse Regering zich moet laten leiden bij de beoordeling van de aanvragen in het licht van de voormelde visie en doelstellingen en hoe die criteria zich verhouden tot de overige voorwaarden voor de beoordeling van de aanvraag.

Aan deze opmerking van de Raad wordt gevolg gegeven door het ontworpen artikel 7.4.1, § 1, zesde lid, derde zin van het Energiebesluit niet te weerhouden. De subsidievoorstellen zullen daarmee op basis van de reeds vastgelegde criteria in de call-regeling worden beoordeeld.

- De Raad stelt dat artikel 2 van het ontwerp geen betrekking heeft op de timing van de plaatsing van een digitale meter, maar een ontvankelijkheidsvoorwaarde wijzigt voor een REG-premie, ook al is de wijziging het gevolg van de wijziging in de timing van de plaatsing van digitale meters die wordt ingevoerd door artikel 6 van het ontwerp, dat in artikel 4.1.22/2, vierde lid, van het Energiedecreet rechtsgrond vindt. De Raad meent dan ook dat voor die wijziging rechtsgrond kan worden gevonden in artikel 7.5.1 van het Energiedecreet.

Volgend het advies van de Raad wordt artikel 7.5.1 van het Energiedecreet in de aanhef als rechtsgrond toegevoegd. De artikelen 8.2.1, 8.3.1 en 8.4.1 van het Energiedecreet werden reeds in de aanhef als rechtsgrond vermeld.

3. WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit werden volgende wijzigingen aangebracht:

- De rechtsgronden in de AANHEF van het ontwerpbesluit worden aangepast, door toevoeging van artikel 7.5.1 in het Energiedecreet.

ARTIKEL 1: Ingevolge het advies van de Raad van State wordt de uitzondering voor boogloodsen uit het ontworpen artikel 6.7.1, tweede lid van het Energiebesluit geschrapt. Daardoor is het ook niet meer noodzakelijk de term “boogloods” te definiëren in artikel 1.1.1, §2 van het Energiebesluit.

- ARTIKEL 3: Er worden verschillende wijzigingen voorgesteld in artikel 3 van het ontwerpbesluit. Dit is een lijvig artikel dat alle bepalingen betreffende de PV-verplichting bevat (ontworpen artikel 6.7.1 tot en met 6.7.10 binnen nieuw hoofdstuk VII van titel VI van het Energiebesluit).

- Naar aanleiding van het advies van de Raad van State worden de uitzonderingen voor boogloodsen en de gevallen waar de aanwezige transparante scheidingsconstructies (zoals glas) meer dan 25% uitmaken van de horizontale dakoppervlakte, vervat in het ontworpen artikel 6.7.1, tweede en vierde lid van het Energiebesluit, geschrapt. De eigenaars, erfpachters of opstalhouders van de gebouwen kunnen immers ook via alternatieve hernieuwbare energietechnologieën aan de verplichting kunnen voldoen.

- In het ontwerpbesluit was reeds voorzien dat installaties op basis van zonne-energie en hernieuwbare energietechnologieën die uit dienst zijn genomen of worden genomen vóór de van toepassing zijnde data voor indienstname, niet in aanmerking komen voor het voldoen aan de verplichting. Deze bepaling wordt uitgebreid door ook te voorzien dat installaties en hernieuwbare energietechnologieën die uit dienst worden genomen na de van toepassing zijnde in dienst name data, niet in aanmerking komen voor het voldoen aan de verplichting.

- Er wordt verduidelijkt wat de datum van indienstname is voor de toepassing van het ontworpen Hoofdstuk VII uit titel VI van het Energiebesluit. Uit de tekst van het besluit was niet duidelijk welke datum hiermee exact werd bedoeld. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid (is het de AREI-keuring, datum van eerste productie, etc...). Nu wordt in het besluit gebetonneerd dat de datum van indienstname de datum van de ontvankelijke en volledig verklaarde aanmelding van de operationele installatie is bij de netbeheerder. De bepaling is analoog met de bepaling in de regeling voor de call groene stroom, in artikel 7.11.4, §1 van het Energiebesluit. Om de regeling sluitend te maken wordt ook bepaald dat als geen aanmelding bij de netbeheerder vereist is, de datum van indienstname vermeld op de ontvankelijke melding aan de VREG als de datum van de indienstname van de installatie geldt. Dit is het geval bij directe lijnen die eilandwerking kennen en waar er geen verbinding is met het

publieke net. Dan is conform artikel 4.5.1, tweede lid van het Energiedecreet enkel een melding aan de VREG vereist.

- Onder de algemene bepalingen in het ontworpen artikel 6.7.1 van het Energiebesluit wordt voorts opgenomen dat gegevens via elektronische weg aan het VEKA worden bezorgd. Zo kunnen dossiers via elektronische weg beter en automatischer door het VEKA worden opgevolgd en worden papierstromen vermeden. De zin in het ontworpen artikel 6.7.2 en artikel 6.7.7 van het Energiebesluit, op basis waarvan het VEKA de wijze bepaalt waarop gegevens worden bezorgd, is daarmee overbodig en wordt uit het ontwerpbesluit gehaald.

- Nog wordt in het ontworpen artikel 6.7.1 van het Energiebesluit verduidelijkt hoe het afnamepunt wordt geïdentificeerd. Het afnamepunt is een cruciaal gegeven, aangezien de verplichting enkel geldt als een bepaalde brutohoeveelheid elektriciteit op het afnamepunt is gehaald voor een kalenderjaar. De term “afnamepunt” is reeds in artikel 1.1.3, 10° van het Energiedecreet gedefinieerd: “afnamepunt: punt waar elektriciteit of aardgas van het net wordt afgenomen en verbruikt”. Met deze definitie is echter nog steeds niet helemaal duidelijk wat het afnamepunt is waar de afname van wordt gemeten. Het afnamepunt wordt geïdentificeerd door de EAN-code voor afname. Dit wordt dan ook verduidelijkt in het ontworpen artikel 6.7.1, laatste lid van het Energiedecreet. Deze toevoeging komt niet in conflict met de definitie van het Energiedecreet en valt ook in lijn met artikel 7.7.3, §3 van het Energiedecreet waarin bepaald is dat de netbeheerders een meldingsplicht kan worden opgelegd voor onder andere het bezorgen van de EAN-codes en de daarop afgenomen hoeveelheid elektriciteit van het net op jaarbasis. De decreetgever ging daarmee al uit van het controleren van de afname op een afnamepunt via de EAN-codes.

- In het ontworpen artikel 6.7.3, §1 en artikel 6.7.8, §1 van het Energiebesluit wordt een derde lid ingevoegd, waarin wordt verduidelijkt dat aan de PV-verplichting, opgenomen in het ontworpen artikel 6.7.3, §1, eerste en tweede lid en artikel 6.7.8, §1, eerste en tweede lid van het Energiebesluit, ook kan worden voldaan door fotovoltaïsche zonnepanelen in dienst te nemen op de gebouwen aangesloten op het afnamepunt, de marginale gronden, andere gebouwen, carports of fietsenstallingen op de eigen site waar de voormelde gebouwen liggen, of door drijvende zonnepanelen in dienst te nemen op de eigen site. Dit was de bedoeling, zoals blijkt uit de nota aan de Vlaamse Regering bij principiële goedkeuring van 23 december 2022⁵, maar werd niet consistent in voormelde leden opgenomen.

- In het ontworpen artikel 6.7.3, §1, vijfde lid en in het ontworpen artikel 6.7.8, §1, vijfde lid van het Energiebesluit is bepaald dat de verplichting niet van toepassing is voor bestaande sites als het gemiddelde elektriciteitsverbruik van de drie voorafgaande kalenderjaren op het afnamepunt meer dan 10% lager is dan 1 GWh/250 MWh/100 MWh. Dit betreft dus een uitzondering op de verplichting. De toevoeging “voor bestaande sites” werd gedaan om te voorkomen dat voor nieuwe sites, waarvoor het gemiddeld elektriciteitsverbruik van de drie voorafgaande kalenderjaren op het afnamepunt meer dan 10% lager is dan de drempelwaarde omdat de gebouwen nog niet in gebruik zijn, de uitzondering ook zou gelden.

Met de term “bestaande sites” is echter onvoldoende duidelijk welke sites wordt bedoeld. Deze term wordt daarom niet meer weerhouden. In plaats daarvan wordt aan het ontworpen artikel 6.7.3, §1, vijfde lid en artikel 6.7.8, §1, vijfde lid van het Energiebesluit een zin toegevoegd, waarin wordt bepaald dat de verplichting, vermeld in het eerste lid en tweede lid, van toepassing blijft als er in minstens één van de voorgaande drie kalenderjaren op het afnamepunt geen elektriciteitsverbruik is. Als bijvoorbeeld op het afnamepunt van een nieuwe

---

⁵ VR 2022 2312 DOC.1597/1BIS, p. 9: “De fotovoltaïsche zonnepanelen kunnen geplaatst en in dienst genomen worden op de daken van de gebouwen of op de marginale gronden, carports of fietsenstallingen die gelegen op dezelfde “eigen site” waar die gebouwen gelegen zijn. Er kunnen ook drijvende zonnepanelen in dienst genomen worden op de eigen site.”.

site pas twee jaar voorafgaand aan het drempeljaar elektriciteitsverbruik is, blijft de PV-verplichting gelden.

Als de uitzondering wél van toepassing is omdat het gemiddelde elektriciteitsverbruik van de drie voorafgaande kalenderjaren op het afnamepunt meer dan 10% lager is dan de drempelwaarde, en de nieuwe uitzondering daarop geldt níét, dan is men niet gevrijwaard van de verplichting op een later moment. Bijvoorbeeld: de afname gaat in kalenderjaar 2021 voor het eerst over de drempel, maar de verplichting geldt niet omdat de het gemiddelde elektriciteitsverbruik over de laatste drie jaar 15% lager ligt dan de drempelwaarde. Als de afname in het kalenderjaar 2022 opnieuw over de drempel gaat, en het gemiddelde elektriciteitsverbruik over de laatste drie jaar ligt 5% lager dan de drempelwaarde, dan wordt voor de verplichting naar het referentiejaar 2022 gekeken. Dit was de bedoeling, zoals blijkt uit de nota aan de Vlaamse Regering bij principiële goedkeuring van 23 december 2022.⁶

- Voor de aftopping van het piekvermogen, in het ontworpen artikel 6.7.3, §2, tweede lid en in het ontworpen artikel 6.7.8, §2, tweede lid van het Energiebesluit, wordt rekening gehouden met de afname in een referentiejaar. Dit is het vierde kalenderjaar vóór de datum, vermeld in het eerste lid (30 juni 2025, 1 januari 2030 of 1 januari 2035). Deze bepaling kan echter tot ongewenste resultaten leiden. Als men bijvoorbeeld in het kalenderjaar 2025 over de drempel van 1 GWh/250 MWh/100 MWh gaat (verplichte indienstname van PV-panelen tegen 1 januari 2029), zou naar de afname in het kalenderjaar 2021 moeten worden gekeken voor de aftopping. De afname in 2021 zal echter sowieso lager zijn dan die van 2025. Het is zelfs mogelijk dat er in 2021 geen afname was, waardoor er volgens de aftopregel geen PV-panelen moeten geplaatst worden, want de aftopping is nul. Voorgesteld wordt daarom om in plaats hiervan rekening te houden met de brutohoeveelheid elektriciteit die is afgenomen in het kalenderjaar waarin de afgenomen bruto hoeveelheid elektriciteit voor het eerst aanleiding geeft tot het moeten voldoen aan de PV-verplichting. Het referentiejaar voor de aftopping wordt zo een statisch gegeven. Deze wijziging zal ook de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de voorgestelde regeling verbeteren. Immers moet niet om de zoveel jaren opnieuw een aftopping worden gedaan.

In het ontworpen artikel 6.7.3, §2, derde lid en in het ontworpen artikel 6.7.8, §2, derde lid van het Energiebesluit wordt, om de consistentie van de tekst te bewaren, verder een zin toegevoegd waarin wordt bepaald dat het te plaatsen piekvermogen naar boven wordt afgerond op een geheel getal. Deze aftopregel stond reeds in het tweede lid van voormelde artikelen.

- In het ontworpen artikel 6.7.4 §1, tweede lid en in het ontworpen artikel 6.7.9, §1, tweede lid van het Energiebesluit wordt een verduidelijking voorgesteld voor wat betreft de uiterste datum van indienstname, als wordt gekozen voor het plaatsen van een van windturbine (of repowering van een windturbine) of WKK-installatie als alternatief voor het zelf leggen van PV-panelen. In de ontwerptekst moest de windturbine of WKK-installatie in dienst genomen worden uiterlijk op 30 juni 2025 of het vierde kalenderjaar dat volgt op het kalenderjaar na 2021 waarin de elektriciteitsafname meer dan 1GWh (of 250/100MWh) bedraagt én werd geen rekening gehouden met het verstrengingspad voor 2030 en 2035. Het is echter ook mogelijk dat pas bij het eerste of tweede verstrengingspad van dit alternatief gebruik wordt gemaakt door de natuurlijke persoon of rechtspersoon voor wie de PV-verplichting geldt. In dat geval moet de datum waarop de installatie ten laatste in dienst moet worden genomen ook mee opschuiven. De ontwerptekst was in deze zin te statisch en liet geen indienstname toe na de eerste deadline voor de PV-verplichting. Bovendien werd in deze leden geen rekening gehouden met de uitzondering als het gemiddelde elektriciteitsverbruik van de drie

---

⁶ VR 2022 2312 DOC.1597/1BIS, p. 6: "Het kan evenwel voorkomen dat eenmalig de kaap van 1GWh per jaar overschreden wordt om uitzonderlijke redenen, terwijl het gemiddeld verbruik van de onderneming in normale omstandigheden onder de 1 GWh blijft. Om die reden wordt voorzien in een uitzonderingsmogelijkheid."

voorafgaande kalenderjaren op het afnamepunt meer dan 10% lager is dan de drempelwaarde, in het ontworpen artikel 6.7.3, §1, vijfde lid en het ontworpen artikel 6.7.8, §1, vijfde lid van het Energiebesluit.

Tot slot wordt als een restcategorie bepaald dat voor technologieën waar zelfs ook een melding bij de VREG niet vereist is, de minister alsnog nadere regels kan bepalen met betrekking tot wat als de datum van indiening van een dergelijke installatie wordt beschouwd.

- Ook wordt in het ontworpen artikel 6.7.4 §1, derde lid en in het ontworpen artikel 6.7.9, §1, derde lid van het Energiebesluit een kleine correctie gedaan. Als alternatief moet de windturbine of WKK-installatie een nominaal vermogen opwekken dat equivalent is aan de elektriciteitsproductie die zou voortvloeien uit de verplichte plaatsing van PV.

- In de ontworpen artikelen 6.7.4 en 6.7.9 wordt vanaf 2030 het hernieuwbare energiegedeelte van de warmteproductie van een nieuwe warmtepomp als een bijkomende alternatieve mogelijkheid voor het voldoen aan de verplichting opgenomen.

- Voor wat betreft de participatie als alternatief voor het zelf leggen van PV-panelen, worden in het ontworpen artikel 6.7.4, §2 het Energiebesluit verschillende wijzigingen ter verduidelijking en verbetering van de ontworpen tekst voorgesteld.

Ten eerste wordt de regeling met betrekking tot de uiterste datum voor het aangaan van de participatie herschreven in het ontworpen artikel 6.7.4, §2, tweede lid van het Energiebesluit. De tekst was ook hier te statisch en hield geen rekening met het verstrengingspad en de uitzondering in geval van een lager elektriciteitsverbruik in de voorgaande kalenderjaren. De nieuw voorgestelde tekst maakt het mogelijk om de participatie in verschillende participatieovereenkomsten te regelen, zoals initieel ook werd voorzien.⁷

Voorgesteld wordt om voor installaties bij participatie in deze paragraaf apart te verduidelijken waarvoor de participatie moet gelden. De huidige bepaling is immers niet (helemaal) correct. Er wordt enkel bepaald waar de installatie zelf aan moet voldoen. Er moet echter worden verduidelijkt waar de participatie in de installatie aan moet voldoen.

- Voor PV: participatie in nieuwe PV voor minstens het piekvermogen dat voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het ontworpen artikel 6.7.3, §2 (dezelfde voorwaarden als bij PV als niet voor participatie wordt gekozen).
- Voor windturbines of WKK: participatie voor minstens een nominaal vermogen dat een hoeveelheid elektriciteit opwekt, die equivalent is aan de elektriciteitsproductie die zou voortvloeien uit het voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het ontworpen artikel 6.7.3, §2.

De regeling met betrekking tot de prijs per kilowattpiek te plaatsen zonnepaneelvermogen en het in rekening brengen van het reëel in dienst genomen piekvermogen bij participatie, in het ontworpen artikel 6.7.4, §2, zesde lid van het Energiebesluit, wordt herschreven. Daarbij worden bepalingen rond de prijs losgekoppeld van de bepalingen van het verstrengingspad. De verwachting is dat PV-installaties in de toekomst in prijs zakken. Daarom werd reeds een dalend bedrag ingeschreven van initieel 800 euro per kilowattpiek te plaatsen zonnepaneelvermogen, vervolgens vanaf 1 juli 2025 een bedrag van 750 euro per kilowattpiek te plaatsen zonnepaneelvermogen en tot slot vanaf 1 januari 2030 een bedrag van 700 euro per kilowattpiek te plaatsen zonnepaneelvermogen. Het is de bedoeling dat voor een

---

⁷ VR 2022 2312 DOC.1597/1BIS, p. 10: "Het kan evenwel voorkomen dat een eigenaar, erfpachter of opstalhouder een betere prijs per kilowattpiek bedingt bij het onderhandelen van een participatieovereenkomst. Deze 'surplus' aan piekvermogen kan volledig worden meegeteld bij het berekenen van het extra te plaatsen piekvermogen in 2030 en 2035."

afnamepunt waarvoor de elektriciteitsafname pas voor het eerst in bijvoorbeeld 2031 meer dan 1 GWh bedraagt pas 1 januari 2034 en waarvoor de gemiddeld elektriciteitsafname voor de drie voorgaande jaren maar 5% lager was dan 1 GWh aan de PV-verplichting voldoet uiterlijk op 1 januari 2034. Pas in 2032 heeft de verplichtinghouder zicht op zijn verbruik van 2031 en kan deze de nodige maatregelen treffen om aan de verplichting te voldoen. Indien de verplichtinghouder op dat moment kiest om aan de verplichting te voldoen door te participeren dan zou dit moeten gebeuren via een participatieovereenkomst voor een bedrag van 700 euro per kilowattpiek te plaatsen zonnepaneelvermogen. Door het herschrijven van de tekst en het bedrag waarvoor geparticipeerd moet worden bovenaan het lid te schrijven, wordt het mogelijk dat voor dit voorbeeld ook geparticipeerd kan worden voor 700 euro per kilowattpiek. De lagere bedragen zijn niet enkel van toepassing in kader van het verstrengingspad: dat zou een ongelijke behandeling geven tussen de situatie waarbij een verschillende investeringsbedrag nodig zou zijn voor eenzelfde datum voor een participatieovereenkomst die wordt aangegaan in kader van de eerste keer vallen onder de PV-verplichting versus in kader van een verstrenging.

Voorts wordt, in overeenstemming met de nota aan de Vlaamse Regering bij het ontwerpbesluit zoals goedgekeurd op 23 december 2022⁸, een verplichting opgenomen voor de uiterste datum van indienstname van de installatie in geval van participatie. Het ligt voor de hand dat de uiterste indienstname van het project waarin wordt geparticipeerd gelijk wordt getrokken met de regeling voor de plaatsing van PV-panelen in het ontworpen artikel 6.7.3, §1 van het Energiebesluit en dat deze datum ook mee kan opschuiven als er een verstrengingspad is.

Ten laatste worden voor wat betreft de participatie in het achtste lid van het ontworpen artikel 6.7.4, §2 van het Energiebesluit twee kleine terminologische verbeteringen gedaan:

- Enerzijds de vervanging van het woord “uitbating” door “de indienstname van de projectinstallatie”, voor wat betreft de verplichting om in de participatieovereenkomst een verbod op te nemen om de installatie gedurende de eerste vijftien jaar niet te vervreemden. Omdat in het ontworpen artikel 6.7.1, derde lid van het Energiebesluit wordt verduidelijkt wat de datum van indienstname is voor de toepassing van het hoofdstuk, kan over deze datum geen twijfel bestaan.
- Anderzijds wordt bepaald dat behalve het piekvermogen ook het nominaal vermogen in de participatieovereenkomst kan worden beschouwd. Dit zal het geval zijn in geval voor windturbines of WKK als alternatieve technologieën.

Bovenstaande wijzigingen uit het ontworpen artikel 6.7.4, §2 van het Energiebesluit worden naar analogie ook doorgevoerd in het ontworpen artikel 6.7.9, §2 van het Energiebesluit met betrekking tot de publieke organisaties.

- Er wordt via het nieuw ontworpen artikel 6.7.4, §3 en het ontworpen artikel 6.7.9, §3 tegemoet gekomen aan de mogelijkheid om de verschillende alternatieven die geboden worden om te voldoen aan de verplichting (zelf PV leggen óf zelf wind/WKK plaatsen óf participeren) te combineren. Dit was reeds de bedoeling, zoals blijkt uit de nota aan de Vlaamse Regering bij principiële goedkeuring van 23 december 2022⁹.

In de regeling voor het zelf PV leggen, zelf wind/WKK plaatsen en participatie als alternatief, wordt steeds verduidelijkt dat voor het verstrengingspad rekening wordt gehouden met de

---

⁸ VR 2022 2312 DOC.1597/1BIS, p. 10: “De fotovoltaïsche installatie, windturbine of bio-WKK moet in dienst worden genomen na 1 januari 2023 en moet worden in dienst genomen en gemeld bij de netbeheerder voor de uiterste datum die zou gelden voor plaatsing op eigen dak.” In de op 23 december 2023 principiële goedgekeurde tekst werd echter geen uiterste datum van indienstname opgenomen.

⁹ VR 2022 2312 DOC.1597/1BIS, p. 10: “Een combinatie van beiden is ook mogelijk: een onderneming kan er voor kiezen om gedeeltelijk te voldoen aan de verplichting door zonnepanelen te plaatsen en voor het overige te plaatsen piekvermogen een participatie te nemen.”.

combinatiemogelijkheden in het ontworpen artikel 6.7.4, §3 en het ontworpen artikel 6.7.9, §3 voor het bepalen van het piekvermogen van de fotovoltaïsche zonnepanelen.

- In het ontworpen artikel 6.7.5 en in het ontworpen 6.7.10 van het Energiebesluit wordt de regeling voor het uitstel en de uitzondering in geval van sloop (al dan niet met heropbouw) iets verduidelijkt. Het uitstel wordt aan de eigenaar, opstalhouder of erfpachter verleend voor de horizontale oppervlakte van het dak dat wordt gesloopt of wordt vervangen en gaat in vanaf de betekening van de beslissing door het VEKA.

In het ontwerpbesluit was geen bepaling opgenomen met betrekking tot het verval van de uitzondering in geval van sloop zonder heropbouw. Naar analogie met het uitstel in geval van sloop met heropbouw¹⁰ wordt bepaald dat de uitzondering komt te vervallen als de sloopvergunning niet binnen de drie jaar na melding aan het VEKA wordt bezorgd. Ook vervalt de uitzondering als het gebouw niet binnen vijf jaar na het ingaan van de uitzondering is gesloopt. De aanvrager mag immers geen misbruik maken van de regeling door een uitzondering op de PV-verplichting te krijgen, zonder dat effectief wordt overgegaan tot de sloop van het dakoppervlak waarvoor de uitzondering wordt aangevraagd.

- In het ontworpen artikel 6.7.6 wordt verduidelijkt dat als meerdere publieke organisaties gezamenlijk de enige eigenaars/erfpachters/opstalhouders zijn, deze ook onder de PV-verplichting voor publieke organisaties vallen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als twee verschillende overheidsdiensten met eigen rechtspersoonlijkheid gezamenlijk enige eigenaar van de gebouwen zijn achter een afnamepunt. Is ook een niet-publieke organisatie eigenaar, erfpachter of opstalhouder van de gebouwen, ook al is het maar voor een deel, dan is afdeling III niet van toepassing, en valt men onder de generieke afdeling II. Aan het ontworpen artikel 6.7.8 §1, vijfde lid van het Energiebesluit wordt toegevoegd dat als meerdere publieke organisaties enige eigenaars, erfpachters of opstalhouders zijn van de gebouwen, ze in solidum ertoe gehouden zijn om aan de verplichting te voldoen.

- Voorts worden de verwijzingen naar “elektriciteitsverbruik” doorheen de tekst enkele keren gewijzigd naar “afgenomen bruto hoeveelheid elektriciteit”. Conform artikel 7.7.3 §1, tweede en derde lid van het Energiedecreet is de verplichting van toepassing als op jaarbasis een afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit wordt overschreden.

ARTIKEL 4: Ingevolge het advies van de Raad van State wordt het ontworpen artikel 7.4.1 §1, zesde lid van het Energiebesluit niet weerhouden.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

---

¹⁰ Artikel 7.7.3, zesde lid van het Energiedecreet.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de Lokale besturen.

5. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring moet het besluit nog in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten;

De Vlaamse minister van Handhaving en Justitie, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten;
2. Advies Raad van State nr. 72.845/3 d.d. 25 januari 2023.